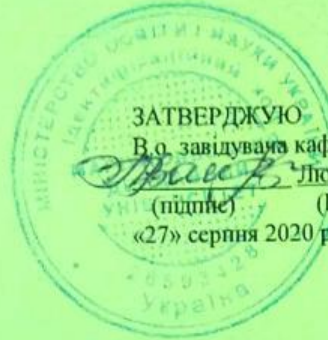

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Людмила ВАРАВА Людмила ВАРАВА

(підпис)

(Ім'я Прізвище)

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.4. Загальна психологія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма «Практична психологія»

(назва)

спеціальність 053 Психологія

(код та найменування спеціальності)

спеціалізація Бакалавр з психології. Практичний психолог

(назва спеціалізації)

факультет Філології та масових комунікацій

(назва факультету)

2020 – 2021 рік

Робоча програма Загальна психологія
(вказати навчальний дисципліну)
для студентів ОПП (назва/назви) Практична психологія

Розробник:

Тищенко Л.В., доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук, доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та інші зв'язки)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від «27» серпня 2020 року, № 1

В.о. завідувача кафедри практичної психології

(підпис) Людмила ВАРАВА
(ім'я Прізвище)

©Тищенко Л.В., 2020 рік
©МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 18	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки	
Модулів – 2	ОПП <u>«Практична психологія»</u> (назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		1-2-й	1-2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>«Прикладні аспекти психометричного вимірювання та діагностики пізнавальних психічних процесів особистості»</u> (назва)	Спеціальність <u>053 Психологія</u> (код та найменування спеціальності)	Семестр	
Загальна кількість годин – 540		1-2-3-4-й	1-2-3-4-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень <u>бакалавр</u>	Лекції	
		84 год.	32 год.
		Практичні, семінарські	
		96 год.	36 год.
		Самостійна робота	
		320 год.	432 год.
		Індивідуальні завдання	
40 год.	40 год.		
Вид контролю		екзамен	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50%

для заочної форми навчання – 15%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Загальна психологія» складена відповідно з завданнями освітньо-професійної програми «Практична психологія» з підготовки здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» у галузі знань 05 соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія».

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з теоретико-методологічними основами загальної психології, формування професійного бачення психологічних закономірностей протікання та розвитку психічних явищ (процесів, властивостей та станів); розвиток практичних вмінь та навичок аналізу психічних станів, закономірностей поведінки та діяльності особистості.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: базові типи явищ, які вивчає сучасна психологічна наука: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, психічні утворення індивіда; індивідуально-психологічні та типологічні особливості людини; закономірності формування й прояви темпераменту, характеру, здібностей, спрямованості та інтересів особистості, особливостей її емоційно-вольової сфери та діяльності.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з фундаментальними категоріями, поняттями і феноменами класичної та сучасної психологічної науки; закономірностями й принципами функціонування психіки людини; психологічними механізмами поведінки та діяльності особистості; властивостями емоційно-вольової сфери індивіда; формування знань щодо сутності, змісту, структури, джерел психіки людини та її свідомості; складових структури особистості та їх психологічних особливостей; розвиток здатності до психологічного аналізу діяльності особистості; індивідуально-типологічних відмінностей людини; закономірностей прояву темпераменту, характеру та здібностей індивіда; озброєння вміннями використовувати набуті знання в майбутній практичній діяльності психолога та в ході опанування інших галузей психологічної науки й практики.

Змістові модулі:

1. Загальнонаукове визначення психічного відображення. Будова центральної нервової системи як матеріальної основи психіки.
2. Психологія пізнавальних психічних процесів.
3. Психологія особистості. Теорії особистості в зарубіжній та вітчизняній психології.
4. Психологічні характеристики структурних компонентів особистості. Аналіз діяльності як соціально-психологічного феномену.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна має зв'язок з філософією; історією психології; психофізіологією ЦНС та ВВД; порівняльною психологією; диференційною психологією; психодіагностикою та експериментальною психологією; методологічним та теоретичними проблемами психології; феноменом несвідомого, свідомості та самосвідомості; сучасними теоріями глибинної психології; психологією розвитку особистості; вступом до спеціальності з адаптаційним тренінгом; основами наукових досліджень.

Компетентності, що набувають здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в ході вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних

психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-1); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-2); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-4); здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-5).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології (СК-1); здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ (СК-2); здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (СК-3); здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел (СК-4); здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК-11).

Програмні результати навчання: аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання (ПР 1); розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань (ПР 2); здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань (ПР 3); обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (ПР 4); пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (ПР 9); формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника (ПР 10); відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ПР-15).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня повинні:

знати:

- значення та роль психології в системі наук про людину;
- основні категорії загальної психології;
- головні галузі психологічних знань;
- принципи психологічної науки;
- основні концепції розвитку сучасної психології;
- вчення та сучасні концепції розвитку, формування структури особистості;
- закономірності механізмів психічного відображення, опредметнення психічних утворень.

вміти:

- використовувати принципи та закономірності загальної психології у практичній діяльності;
- аналізувати показники основних психічних процесів;
- використовувати активні методи самонавчання;
- організовувати самостійну навчальну діяльність;
- аналізувати вплив соціальних та індивідуальних чинників на формування характеру особистості;

- застосовувати методи практичної психології: інтроспекції, моделювання психічних процесів, спостереження, тестування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 540 годин / 18 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Змістовий модуль 1. Вступ до загальної психології

Тема 1. Психологія як наука про закономірності розвитку і функціонування психічного

Тема 2. Розвиток психіки та свідомості індивіда

Тема 3. Психологія в системі наук

Змістовий модуль 2. Психологічний аналіз пізнавальних психічних процесів

Тема 1. Відчуття та сприйняття

Тема 2. Пам'ять

Тема 3. Увага

Тема 4. Уява

Тема 5. Мислення

Тема 6. Мова та мовлення

МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Змістовий модуль 3. Загально-психологічне визначення феномену особистості.

Теорії особистості

Тема 1. Особистість як психологічний феномен

Тема 2. Соціокультурні умови формування особистості

Тема 3. Класичні психологічні теорії особистості

Змістовий модуль 4. Структурні компоненти особистості

Тема 1. Психологічний аналіз діяльності

Тема 2. Спілкування

Тема 3. Темперамент

Тема 4. Характер

Тема 6. Воля

Тема 7. Поняття емоцій та почуттів особистості

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усь-ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ												
Змістовий модуль 1. Вступ до загальної психології												
Тема 1. Психологія як наука про закономірності розвитку і функціонування психічного	32	4	4		4	20	28	2	2		4	20
Тема 2. Розвиток психіки та свідомості індивіда	36	6	6		4	20	38	2	2		4	30
Тема 3. Психологія в системі наук	32	4	6		2	20	36	2	2		2	30
Разом за змістовим модулем 1	100	14	16		10	60	102	6	6		10	80
Змістовий модуль 2. Психологічний аналіз пізнавальних психічних процесів												
Тема 1. Відчуття та сприйняття	26	4	6		2	14	26	2	2		2	20
Тема 2. Пам'ять	28	4	6		2	16	26	2	2		2	20
Тема 3. Увага	24	4	4		2	14	26	2	2		2	20
Тема 4. Уява	22	4	4		2	12	26	2	2		2	20
Тема 5. Мислення	26	4	4		2	16	26	2	2		2	20
Тема 6. Мова та мовлення	26	4	4			18	24	2	2			20
Разом за змістовим модулем 2	152	24	28		10	90	154	12	12		10	120
МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ												
Змістовий модуль 3. Загально-психологічне визначення феномену особистості. Теорії особистості												
Тема 1. Особистість як психологічний феномен	36	6	6		4	20	48	2	2		4	40
Тема 2. Соціокультурні умови формування особистості	36	6	8		2	20	36	2	2		2	30
Тема 3. Класичні психологічні теорії особистості	56	6	6		4	40	48	2	2		4	40
Разом за змістовим модулем 3	128	18	20		10	80	132	6	6		10	110
Змістовий модуль 4. Структурні компоненти особистості												
Тема 1. Психологічний аналіз діяльності	22	4	6		2	10	24	2	2		2	18
Тема 2. Спілкування	22	4	4		2	12	24	2	2		2	18
Тема 3. Темперамент	22	4	4		2	12	20		2		2	16
Тема 4. Характер	24	4	4			16	22	2	2			18
Тема 5. Здібності	20	4	4		2	10	20		2		2	16
Тема 6. Воля	24	4	4			16	20		2			18
Тема 7. Поняття емоцій та почуттів особистості	26	4	6		2	14	22	2			2	18
Разом за змістовим модулем 4	160	28	32		10	90	152	8	12		10	122
Усього годин	540	84	96		40	320	540	32	36		40	432

5. Теми практичних / семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет психологічної науки та її завдання	4
2.	Розвиток психіки тварин і людини	6
3.	Виникнення свідомості. Структура свідомості	6
4.	Відчуття як пізнавальний психічний процес	4
5.	Сприйняття в структурі психічного відображення	6
6.	Увага як психологічний феномен	4
7.	Пам'ять. Характеристика мнемічних процесів індивіда	4
8.	Мислення та інтелект особистості	6
9.	Мова та мовлення	4
10.	Уява в структурі психічного відображення особистості	4
11.	Здібності та задатки	6
12.	Характер. Акцентуації.	6
13.	Темпераментологічні властивості особистості	6
14.	Особистість як загально-психологічна категорія	4
15.	Психологія особистості зарубіжних та вітчизняних авторів	4
16.	Теорії діяльності. Структура діяльності	6
17.	Характеристика поняття «воля». Структура вольового акту	4
18.	Психологічні теорії емоцій	6
19.	Спілкування в структурі життєдіяльності особистості	6
Разом		96

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Розвиток наукових знань про природу психіки	10
2.	Психологія в системі наук	20
3.	Мозок і психіка: механізми зв'язку та взаємодії	10
4.	Характеристика принципу розвитку психіки	20
5.	Найголовніші вимоги для побудови і використання методів психології	10
6.	Класифікація методів психологічної науки. Підстави класифікації	10
7.	Потреба в зближенні психологічних дисциплін з іншими фундаментальними і прикладними науками в процесі становлення системи людинознавства	10
8.	Особистість як вершина філогенезу психіки	20
9.	Формування галузей психології при розробці проблем здоров'я	20
10.	Спостереження як метод психології. Можливості використання спостереження в роботі психолога	20
11.	Експеримент і його використання в роботі психолога	20
12.	Вплив «Я-концепції» на можливість самореалізації особистості	20

13.	Вивчення особистості з точки зору З. Фрейда	20
14.	Особистість в психоаналітичному підході: К.Г. Юнг, К. Хорні та інші	10
15.	Особистість в розумінні Гештальтпсихології	20
16.	Вітчизняні теорії особистості. Загальні уявлення	30
17.	Сутність культурно-історичної теорії Л.С. Виготського	10
18.	Сучасні концепції, які розкривають поняття особистості	20
19.	Характеристика поняття «воля»	20
Разом		320

7. Індивідуально-дослідні завдання

№	Зміст завдання	Кількість годин
1.	Розкрийте сутність поняття «психічна реальність». Охарактеризуйте особливості психічної реальності особистості. Наведіть головні аргументи існування психічної реальності	5
2.	Розкрийте сутність методологічних засад психології: принципу детермінізму та принципу відображення	5
3.	Зробіть добірку психодіагностичних методик вимірювання окремих властивостей / якостей / характеристик особистості	5
4.	Складіть термінологічний глосарій базових психологічних понять та визначень базових феноменів (за алфавітним принципом)	5
5.	Зробіть перелік наукових видань, підручників, монографій, статей, що висвітлюють питання вивчення особливостей та закономірностей функціонування пізнавальних психічних процесів індивіда	5
6.	Зробіть добірку методик психометричного вимірювання та діагностики властивостей пізнавальних психічних процесів особистості	5
7.	Зробіть класифікацію класичних та новітніх теорій особистості	5
8.	Здійсніть анотування наукових видань, підручників, монографій, статей, що висвітлюють проблеми особистості в сучасній психології	5
Разом:		40

8. Методи навчання

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: інтерактивна лекція (лекція-бесіда, лекція-дискусія, проблемний виклад навчальної інформації); проблемно-пошукова діяльність здобувачів (робота з навчально-методичними джерелами, підготовка тематичних презентацій); проблемно-орієнтований диспут (семінарські заняття).

Методи контролю та самоконтролю: тестові завдання, фронтальне опитування, презентація ІНДЗ, екзамен.

9. Критерії оцінювання

<i>Якість засвоєння навчального матеріалу</i>	<i>Відповідна кількість балів</i>
Глибокі знання навчального матеріалу; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	88 – 100 балів
Грунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.	80 – 87 балів
Міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	71 – 79 балів
Посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач.	61 – 70 балів
Незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	26 – 49 балів
Незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.	00 – 25 балів

10. Засоби оцінювання

Тестові завдання, фронтальне опитування, презентація виконаних ІНДЗ, екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти у 1 семестрі

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Загальна сума
Модуль 1						45	100
Змістовий модуль 1			ІНДЗ				
Т 1	Т 2	Т 3	3 1	3 2	55		
15	15	15	5	5			

Т1, Т2, Т3 – теми змістового модулю
31, 32 – завдання блоку ІНДЗ

Розподіл балів, які отримують студенти у 2 семестрі

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Загальна сума
Модуль 1						40	100
Змістовий модуль 2			ІНДЗ				
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	3 5	
6	8	8	8	10	10	5	5
						60	

Т1, Т2,...Т3 – теми змістового модулю
35, 36 – завдання блоку ІНДЗ

Розподіл балів, які отримують студенти у 3 семестрі

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Загальна сума
Модуль 2						45	100
Змістовий модуль 3			ІНДЗ				
Т 1	Т 2	Т 3	3 7	3 8	55		
15	15	15	5	5			

Т1, Т2, Т3 – теми змістового модулю
37, 38 – завдання блоку ІНДЗ

Розподіл балів, які отримують студенти у 4 семестрі

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Загальна сума
Модуль 2							40	100
Змістовий модуль 4				ІНДЗ				
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	3 3	
5	8	8	8	5	8	8	5	5
							60	

Т1, Т2,...Т3 – теми змістового модулю

35, 36 – завдання блоку ІНДЗ

Об'єктом рейтингового оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час контролю.

Критерії комплексного оцінювання доводяться до студентів на початку викладання навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

На навчальному порталі МДУ – Moodle МДУ на сторінці навчальної дисципліни розміщено: ознайомчий опис навчальної дисципліни, робоча програма, тематичні лекції та презентації, глосарій термінів та понять, список рекомендованої літератури, посилання на навчальні посібники та підручники, індивідуально-дослідні та практичні завдання, кросворд, навчальний та підсумковий тест. URL:

<http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=6198> – 1 семестр;

<http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=5104> – 2 семестр;

<http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=5110> – 3 семестр;

<http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=1206> – 4 семестр.

13. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Введение в психологию / Под общ. ред. проф. А.В. Петровского. – М.: Изд. центр «Академия», 1997. – 496 с.
2. Вундт В. Введение в психологию. – СПб.: Питер, 2002. – 128 с.
3. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. Курс лекций – М.: ЧеРо, 1998. – 336 с.

4. Гриншпун И.Б. Введение в психологию. – М.: Институт практической психологии, 1997. – 152 с.
5. Загальна психологія : підручник : у 2 т. / М. Й. Варій. – Львів : Апріорі. – Том 1. – 5-е вид., виправл. і доповн. – 2016. – 382 с.
6. Загальна психологія : підручник : у 2 т. / М. Й. Варій. – Львів : Апріорі. – Том 2. – 5-е вид., виправл. і доповн. – 2016. – 358 с.
7. Загальна психологія : навчальний посібник / П.А. М'ясоїд. – 5-е вид., стереотип. – К. : Вища школа, 2006. – 487 с.
8. Загальна психологія : підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
9. Данилюк І.В. Історія психології в Україні. – К.: Либідь, 2002. – 152 с.
10. Дубравська Д.М. Основи психології. – Львів: Світ, 2001. – 279 с.
11. Леонтьев А.Н. Эволюция психики. – М.: Моск. психолого-соц. ин-т; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 1999. – 416 с.
12. Маклаков А.Г. Общая психология. – СПб: Питер, 2001. – 592 с.
13. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 272 с.
14. Немов Р.С. Психология. Учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. – М.: Просвещение: ВЛАДОС, 1995. – Кн.1. Общие основы психологии. – 576 с. Кн. 2. Психология образования. – 496 с. Кн. 3. Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика. – 512 с.
15. Основи практичної психології / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.: Підручник. – К.: Либідь, 2001. – 536 с.
16. Основы психологии: Практикум / Ред. - сост. Л.Д. Столяренко. – Ростов н/Д.: «Феникс», 2002. – 704 с.
17. Палеха Ю.І., Герасимчук В.І., Шиян О.М. Основи психології та педагогіки: Навч.-метод. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту фінансів, інформац. систем, менеджменту і бізнесу, 1999. – 154 с.
18. Познавательные психические процессы / Сост. и общ. ред. А.Г. Маклакова. – СПб.: Питер, 2001. – 480 с.
19. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2001. – 560 с.
20. Психологический словарь / Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
21. Психология личности. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, А.А. Пузыряя. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1982. – 288 с.
22. Психология личности в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. ред. Л.В. Куликова. – СПб.: Питер, 2001. – 480 с.
23. Райгородский Д.Я. Психология личности: Хрестоматия. – Самара: Изд. Дом «БАХРАХ», 1999. Т.1. – 448 с. Т.2. – 544 с.
24. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2001. – 720 с.
25. Семиченко В.А. Психологія особистості. – К.: Видавець Ешке О.М., 2001. – 427 с.
26. Словарь – справочник по психологической диагностике / Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. – К.: Наук. думка, 1989. – 200 с.
27. Столяренко Л.Д. Основы психологии. – Ростов н/Д.: Изд-во «Феникс», 2001. – 672 с.
28. Фрейд З. Психология бессознательного: Сб. произведений / Сост. М.Г. Ярошевский. – М.: Просвещение, 1989. – 448 с.
29. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. – СПб.: Питер Пресс, 1997. – 608 с.
30. Цимбалюк І.М. Психологія.: Навч. посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 216 с.
31. Швалб Ю.М. Психологічні механізми соціалізації особистості в онтогенезі. Монографія / Ю.М. Швалб. – К., 2020. – 214 с.

Допоміжна література:

1. Ананьев Б.Г. Психология и проблемы человекознания. – М.: Изд-во «Ин-т практической психологии», Воронеж: НПО «МОДЭК», 1996. – 384 с.
2. Анастаси А. Психологическое тестирование: В 2-х кн. /Под ред. К.М. Гуревича, В.И. Дубовского. – М.: МГУ, 1982. Кн. 1. – 320 с. Кн.2. – 336 с.
3. Айсмонтас Б.Б. Общая психология: Тесты. – М.: Изд-во ВЛАДОС – ПРЕСС, 2003. – 192 с.
4. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии: Информ.-метод. пособие к курсу «Психология человека». – М.: Педагог. общество России, 2001. – 276 с.
5. Дильтей В. Описательная психология. – СПб.: Изд-во «Алетейя», 1996. – 160 с.
6. Дружинин В.Н. Психология общих способностей. – М.: Лантерна Вита, 1995. – 150 с.
7. Крысько В.Г. Общая психология в схемах и комментариях к ним. – М.: Моск. психолого-социальный ин-т: Флинта, 1998. – 192 с.
8. Лапланш Ж., Понталис Ж.-Б. Словарь по психоанализу / Пер. с франц. Н.С. Автономовой. – М.: Высшая школа, 1996. – 623 с.
9. Лапланш Ж., Понталис Ж.-Б. Словарь по психоанализу /Пер. с франц. Н.С.Автономовой. – М.: Высшая школа, 1996. – 623 с.
10. Марцинковская Г.Д. История психологии: Учеб. пособие для студ. высш. уч. завед. – М.: Изд. центр «Академия», 2002. – 544 с.
11. Практическая психодиагностика. Методики и тесты: Учебное пособие /Ред.-составитель Д.Я. Райгородский. – Самара: Издат. Дом «БАХРАХ – М», 2002. – 672 с.
12. Психология и психоанализ характера. Хрестоматия по психологии и типологии характеров /Ред.-составитель Райгородский Д.Я. – Самара: Издат. Дом «БАХРАХ», 1997. – 640 с.
13. 100 великих психологов. Автор-сост. Яровицкий В. – М.: Вече, 2004.–432с.
14. Слободчиков В.И., Исаев Е.И. Основы психологической антропологии. Психология развития человека: Развитие субъективной реальности в онтогенезе: Учеб. пос. для вузов. – М.: Школьная пресса, 2000. – 416 с.
15. Шапарь В.Б., Тимченко А.В., Швыдченко В.Н. Практическая психология. Инструментарий. – Ростов н/Д: Изд-во «Феникс», 2002. – 688 с.

Інформаційні матеріали бібліотеки МДУ по забезпеченню навчальними підручниками

(URL: у http://ebd.mdu.in.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe)

1. Загальна психологія [Текст] : підручник / за заг. ред. С. Д. Максименко. – 2-е вид., перероб. і доп. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 704 с. – ISBN 966-7786-03-X
2. Загальна психологія [Текст] : навчальний посібник / С.Д. Максименко. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с. – ISBN 966-8568-54-0
3. Загальна психологія [Текст] : підручник : у 2 т. / М. Й. Варій. – Львів : Апріорі. – ISBN 978-617-629-296-8. Том 1. – 5-е вид., виправл. і доповн. – 2016. – 382 с. – ISBN 978-617-629-297-5
4. Загальна психологія [Текст] : підручник : у 2 т. / М. Й. Варій. – Львів : Апріорі. – ISBN 978-617-629-296-8. Том 2. – 5-е вид., виправл. і доповн. – 2016. – 358 с. – ISBN 978-617-629-298-2
5. Загальна психологія [Текст] : навчальний посібник / П.А. М'ясоїд. – 5-е вид., стереотип. – К. : Вища школа, 2006. – 487 с. – ISBN 966-642-312-X

6. Загальна психологія [Текст] : підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К. : Либідь, 2005. – 464 с. – ISBN 966-06-0382
7. Загальна та прикладна психологія: курс лекцій [Текст] : навчальний посібник / Т.Ф. Цигульська. – К. : Наукова думка, 2000. – 191 с. – ISBN 966-00-0569-5
8. Загальна психологія (Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів) [Текст] : навчальний посібник / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. – Рівне : Тетіс, 2004. – 232 с. – ISBN 966-7359-30-1
9. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях [Текст] : навч. посіб. / Н.М. Ільїна. – Суми : Університетська книга, 2018. – 239 с. – ISBN 978-966-680-440-5
10. Основи психології і педагогіки [Текст] : посібник / О. М. Степанов, М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2003. – 504 с. – ISBN 966-8226-07-0
11. Особистість у просторі духовного розвитку [Текст] : навч. посіб. / І. Д. Бех. – Київ : Академвидав, 2012. – 256 с. – (Альма-матер). – ISBN 978-617-572-044-8. – ISBN 978-966-8226-89-2
12. Психологія [Текст] : навчальний посібник / ред. О. В. Винославська. – Київ : Інкос, 2005. – 352 с. – ISBN 966-8347-13-7
13. Психологія: емоційна сфера особистості [Текст] : навч. посіб. / Т.С. Кириленко. – К. : Либідь, 2007. – 256 с. – ISBN 978-966-06-0440-7
14. Психологія 101: факти, теорія, статистика, тести й таке інше! [Текст] / П. Клейнман ; пер. з англ. Ю. Кузьменко. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 240 с. – ISBN 978-617-12-1465
15. Психологія [Текст] : навч. посіб. / за ред. І. Ф. Прокопенко. – Х. : Фоліо, 2012. – 863 с. – ISBN 978-966-03-5950-5
16. Психічні стани людини: системний опис [Текст] : монографія / В.М. Юрченко. – Рівне : [б. в.], 2006. – 574 с. – ISBN 966-7643-78-6
17. Состояние сна. Новая модель сновидения [Текст] / Н. Малкольм, В. П. Руднев. – Москва : Академический проект, 2014. – 212 с. – (Психологические технологии). – ISBN 978-5-8291-1639-2
18. Трансактный анализ в психотерапии. Системная индивидуальная и социальная психотерапия [Текст] : монография / Э. Берн ; пер. с англ. – Москва : Академический проект: Гаудеамус, 2015. – 320 с. – (Психологические технологии). – ISBN 978-5-8291-1738-2

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____ від «____»
_____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Аркуш обліку змін

№ п/п	№ та зміст пункту, до якого внесено зміни	ПІБ викладача	Підпис викладача